

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Skatteverkets promemoria - Slopade krav på uppgift om beslutsfattare i underrättelser om beslut

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Motivering

I promemorian föreslås att 17 kap. 3 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) ska upphävas. Av paragrafen framgår att en underrättelse om ett beslut i vissa uppräknade fall ska innehålla uppgift om vem som har fattat beslutet. Bestämmelsen kan tolkas som att den indirekt utgör ett hinder mot att beslut fattas automatiserat i de uppräknade fallen. Om paragrafen upphävs kommer det stå klart att automatiserat beslutsfattande är tillåtet även i dessa fall, eftersom det framgår av förvaltningslagen att en myndighets beslut kan fattas automatiserat. Den föreslagna ändringen innebär att det inte heller för fall där handläggare fattar beslut kommer att föreskrivas att beslutsunderrättelser måste innehålla uppgift om beslutsfattaren. Den generella regleringen i förvaltningslagen kommer i stället att gälla. Därutöver anges att en enskilds behov av att få vetskap om vem som har fattat ett beslut kan tillgodoses på andra sätt.

Förslagsställaren redogör utförligt för bakgrund till förslaget i ett särskilt kapitel (Kap. 2). Det anges bland annat att många av Skatteverkets beslut fattas automatiserat. Med automatiserade beslut avses beslut som fattas maskinellt utan att någon enskild befattningshavare på myndigheten tar någon aktiv del i själva beslutsfattandet i det enskilda fallet. Vidare anges att trakasserier, hot och våld mot myndighetspersoner är ett problem som har uppmärksamats på flera håll. Hot och våld mot myndighetsanställda kan underminera viktiga principer som rättssäkerhet och opartiskhet, eftersom det ibland kan syfta till att på ett otillåtet sätt påverka myndighetsutövningen. Det anges att syftet med förslaget är att effektivisera Skatteverkets verksamhet genom att ge större möjligheter till automatiserat beslutsfattande. Genom att Skatteverket ges möjlighet att självt bestämma vilka uppgifter om handläggare som ska finnas med i beslutsunderrättelser förbättras också verkets förutsättningar att förebygga hot och trakasserier med mera mot personalen. Skatteverkets rapport är daterad den 6 december 2021 och där anges att förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 (Avsnitt 4.4, s.20).

Förslagsställaren bedömer i sin konsekvensutredning att ett automatiserat beslutsförfarande kommer att innebära kortare handläggningstider. I övrigt påverkas inte privatpersoner eller företag. För Skatteverket skulle ett automatiserat förfarande medföra en inbesparing i handläggningstid som uppskattas till ca 94 miljoner kronor i genomsnitt per år. Förslaget

förväntas inte ha några effekter på andra myndigheters verksamhet eller för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Förslaget bedöms inte strida mot EU-rätten. Förslagsställaren redogör för alternativa lösningar och effekter utan förordningsändring i kapitel 5.3 (s.21). Det anges bland annat att om förslaget inte genomförs skulle de effektivitetsvinster som förväntas uppstå i Skatteverkets verksamhet till följd av ökad automatisering utebli.

Förslagsställaren bedömer vidare att förslaget inte medför någon påverkan på företagens lönsamhet, konkurrensförutsättningar och marknaden i övrigt. Eftersom en ökad grad av automatiserat beslutsfattande innebär att beslut kan fattas snabbare än vad som i dagsläget är fallet, medför förslaget positiva effekter för företag och privatpersoner då handläggningstiderna minskar. Företags och privatpersoners rätt att begära omprövning av eller överklaga ett beslut påverkas inte. Förslaget innebär också att det inte längre kommer att finnas någon skyldighet för Skatteverket att på eget initiativ underrätta mottagaren av ett beslut om vem som har fattat beslutet. Även om detta kan innebära en viss nackdel för enskilda anser Skatteverket att möjligheten att på begäran ta del av information om beslutsfattaren är tillräcklig ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Sammantagen bedömning

I promemorian föreslås upphävande av 17 kap. 3 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) som innebär att beslutsfattarens namn inte behöver stå med i underrättelser om beslut. Den föreslagna ändringen syftar till att effektivisera Skatteverkets verksamhet genom att ge större möjligheter till automatiserat beslutsfattande. Genom att Skatteverket ges möjlighet att självt bestämma vilka uppgifter om handläggare som ska finnas med i beslutsunderrättelser förbättras också verkets förutsättningar att förebygga hot och trakasserier med mera mot personalen.

Regelrådet konstaterar att samtliga delasppekter i konsekvensutredningen är tillräckligt redovisade utifrån förutsättningarna som finns i ärendet. Det framgår tydligt av förslagsställarens konsekvensutredning att förslaget kommer att leda till kortare handläggningstider, vilket medför positiva effekter för företag. Det hade dock förbättrat konsekvensutredningens kvalitet om det hade funnits en utförligare redovisning av betydelsen av kortare handläggningstider för berörda företag. Det framgår i konsekvensutredningen att det kommer att finnas en möjlighet för företagen att begära ut information om beslutsfattare.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2 maj 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Steven Wall
Föredragande